

18. Сьомін С. Небезпечна прірва між багатими й бідними / С. Сьомін, В. Остроухов // Політика і час. – 2002. – № 12. – 54 с.
19. Холостова Е. И. Социальная політика / Е. И. Холостова. – М. : Инфра-М, 2001. – 541 с.
20. Хофферберт Р. Социальная политика и управление: сравнительный политологический анализ / Р. Хофферберт, Д. Л. Сингранелли // Политическая наука: новые направления. – М., 1999. – 624 с.

Надійшла до редколегії 21.09.2012 р.

УДК 351

О. В. ЧЕРВЯКОВА

**РОЗВИТОК ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН
ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА**

Визначено розвиток трансформаційних механізмів державного управління в контексті суспільних змін як наукову проблему.

Ключові слова: *розвиток трансформаційних механізмів, державне управління, суспільні зміни.*

Determined the development of the mechanisms of transformation of public administration in the context of social changes as a scientific problem.

Key words: *development of transformation mechanisms, public administration, social changes.*

Державне управління являє собою організаційні, координуючі, регулюючі та контролюючі впливи органів державної влади та управління та їх системи в цілому на суспільство, відносини та процеси в ньому. Ці впливи, як правило, є реакцією на об'єктивні потреби суспільства, що є складовою моделі процесу суспільних змін.

Розвиток трансформаційних механізмів державного управління зазначені в працях відомих українських і зарубіжних учених, зокрема, В. Авер'янова, В. Бакуменка, Д. Бостона, В. Волкової, Д. Гвішіані, В. Князєва, Н. Нижника, Р. Фатхутдинова, В. Форрестера, В. Цветкова та ін.

Метою даної статті є постановка наукової проблеми розвитку трансформаційних механізмів державного управління в контексті суспільних змін.

Державне управління являє собою організаційні, координуючі, регулюючі та контролюючі впливи органів державної влади та органів державного

управління та їх системи в цілому на суспільство, відносини та процеси в ньому. Ці впливи, як правило, є реакцією на об'єктивні потреби суспільства.

Вони здійснюються з використанням різноманітних механізмів державного управління, що являють собою практичні заходи, засоби, інструменти, важелі з реалізації управлінських рішень та впливів відповідно до визначених цілей державно-управлінської діяльності. Серед основних з них можна назвати механізми за загальними видами діяльності (політичні, економічні, соціальні, гуманітарні, екологічні), механізми за основними формами державного управління (правові, інституційні та організаційні) та ресурсні механізми (фінансові, матеріально-технічні, кадрові, інформаційні, час) [1, с. 74].

Коли йдеться про трансформаційні механізми державного управління, то маємо на увазі застосування будь-яких із зазначених механізмів з метою проведення суспільних змін, тобто перетворення суспільства та суспільних відносин відповідно до потреб суспільної світової та вітчизняної практик.

У першу чергу, з'ясуємо, про які суспільні зміни йдеться. У роботі розглядається сучасний період розвитку суспільства. Відтак, по-перше, йдеться про сучасні суспільні зміни. По-друге, в сучасних умовах суспільного розвитку України на нього суттєво впливають зовнішні процеси, що ініціюються та формуються за її межами, насамперед процеси глобалізації. Ці впливи будемо розглядати як зовнішній вектор суспільних змін. По-третє, на суспільний розвиток безпосередньо впливають потреби самого українського суспільства. Ці впливи будемо розглядати як внутрішній вектор суспільних змін.

Реакція системи державного управління на внутрішній і зовнішній вектори суспільних змін проявляється у формуванні певної сукупності трансформаційних механізмів, яку далі визначимо як вектор трансформаційних механізмів державного управління. Спрощену модель процесу суспільних змін наведено на рисунку.

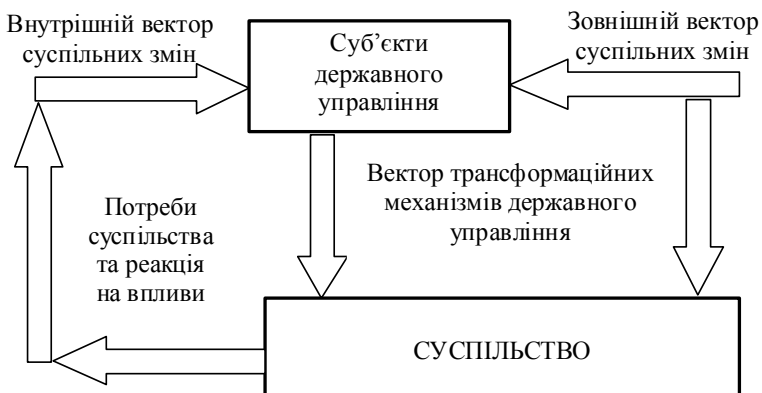


Рисунок. Спрощена модель процесу суспільних змін

Під розвитком прийнято розуміти незворотну (на відміну від циклічності функціонування), спрямовану (для забезпечення єдиної, внутрішньо взаємозалежної лінії), закономірну (на відміну від випадкових процесів) зміну об'єктів, у результаті якої виникає новий якісний стан об'єкта, його складу або структури [5].

Таким чином, можна визначити “розвиток трансформаційних механізмів державного управління в контексті суспільних змін” як незворотну, спрямовану, закономірну, якісну зміну різноманітних механізмів державного управління, що являють собою практичні заходи, засоби, інструменти, важелі з реалізації управлінських рішень та організаційних, координуючих, регулюючих та контролюючих впливів відповідно до визначених цілей проведення суспільних змін, перетворення суспільства та суспільних відносин відповідно до потреб суспільної світової та вітчизняної практик.

Це визначення відображає сутність даної роботи та її проблематику.

Звертаючись до рисунку, можна конкретизувати розуміння зовнішнього вектора суспільних змін як сукупності основних напрямів таких змін унаслідок впливів, що сформовані поза Україною. Насамперед, йдеться про впливи глобалізаційних процесів. Останніх багато. Тому виділимо у складі зовнішнього вектора суспільних змін такі складові:

- формування інформаційного суспільства;
- формування інноваційного суспільства;
- формування суспільства стійкого розвитку;
- формування громадянського суспільства;
- інші глобалізаційні впливи (інтеграційні процеси, антитерористична діяльність, захист прав людини тощо).

Також можна конкретизувати розуміння внутрішнього вектора суспільних змін як сукупності основних напрямів таких змін унаслідок впливів, що сформовані в самій Україні. Внутрішній вектор суспільних змін є вирішальним при формуванні вектора трансформаційних механізмів державного управління, оскільки він відображає існуючі потреби суспільства, його готовність до зовнішніх змін.

Потреби суспільства, в першу чергу, формуються внаслідок виникнення численних проблемних ситуацій у різних сферах, галузях і відносинах у суспільстві. Такі ситуації найчастіше відображують невідповідність стану, що склався, з цілями розвитку держави та регіонів, її різноманітних галузей і сфер. Можливі також проблемні ситуації у кризових умовах. У будь-якому разі, вирішення проблемних ситуацій досягається за рахунок самоорганізаційних можливостей держави, її сфер та галузей, регіонів, територій. Такі можливості реалізуються суб'єктами державного управління за допомогою різноманітних механізмів державного управління.

Конкретизуємо розуміння вектора трансформаційних механізмів державного управління як певної їх сукупності, що відповідають потребам світової та вітчизняної суспільних практик у суспільних змінах.

За формою серед основних з них слід виділити такі:

- стратегічні механізми (державні стратегії розвитку);
- програмно-цільові механізми (національні проекти, програми соціально-економічного розвитку держави та регіонів, державні цільові програми);
- інституційні механізми (формування чи задіяння суб'єктів державного управління з відповідними повноваженнями);
- нормативно-правові механізми (система нормативно-правових актів);
- ресурсні механізми (державний бюджет, кадрова політика, інформаційне забезпечення).

Змістове наповнення вектора трансформаційних механізмів державного управління визначається його призначенням. Тобто це можуть бути:

- інформаційний вектор трансформаційних механізмів державного управління, якщо йдеться про формування інформаційного суспільства;
- інноваційний вектор трансформаційних механізмів державного управління, якщо йдеться про формування інноваційного суспільства;
- вектор трансформаційних механізмів стійкого розвитку державного управління, якщо йдеться про формування суспільства стійкого розвитку;
- громадянсько-суспільний вектор трансформаційних механізмів державного управління, якщо йдеться про формування громадянського суспільства;
- глобалізаційний вектор трансформаційних механізмів державного управління, якщо йдеться про глобалізаційні впливи на суспільство;
- інші вектори трансформаційних механізмів державного управління, якщо йдеться про інші види системних впливів, що призводять до суспільних змін.

Інтегровану сукупність різноспрямованих векторів трансформаційних механізмів державного управління, на нашу думку, слід розглядати як парадигмальну матрицю трансформаційних впливів (табл.).

Таблиця

Парадигмальна матриця трансформаційних впливів

Форми трансформаційних механізмів	Вектори трансформаційних механізмів державного управління за визначеними напрямками суспільних змін				
	Формування інформаційного суспільства	Формування інформаційного суспільства	Формування суспільства стійкого розвитку	Формування громадянського суспільства	Формування суспільства в умовах глобалізаційного впливу
Стратегічні	х	х	х	х	х
Програмно-цільові	х	х	х	х	х
Інституційні	х	х	х	х	х
Нормативно-правові	х	х	х	х	х
Ресурсні	х	х	х	х	х

Остання містить стовбці – вектори трансформаційних механізмів державного управління за їх спрямуванням (наприклад за напрямками формування різновидів сучасних представлень суспільства), а також строки –

поширені форми представлення трансформаційних механізмів державного управління (наприклад, стратегії, програмно-цільові механізми, інституційні механізми, нормативно-правові та ресурсні механізми).

Парадигмальна матриця трансформаційних впливів відображує інтегровану сукупність впливів держави щодо формування нових суспільних відносин у країні. Вона є універсальним засобом такого представлення, оскільки може його змінювати шляхом зміни наборів векторів трансформаційних механізмів державного управління у разі зміни основних напрямів суспільних змін.

Таким чином, визначено “розвиток трансформаційних механізмів державного управління в контексті суспільних змін” як незворотну, спрямовану, закономірну, якісну зміну різноманітних механізмів державного управління, також у даній статті застосовано авторську класифікацію зовнішнього та внутрішнього векторів суспільних змін, вектора трансформаційних механізмів державного управління, а також введено в науковий обіг поняття парадигмальної матриці трансформаційних впливів.

Література:

1. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : [навч. посіб.] / В. Д. Бакуменко. – К. : ВПЦ АМУ, 2012. – 344 с.
2. Концепция устойчивого развития. – Режим доступу : http://www.cosd.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=13.
3. Лопухин В. Ю. Инновационное общество и проблема коррупции / В. Ю. Лопухин // Проблемы современной экономики, 2010. – № 4 (36). – Режим доступу : <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=3329>.
4. Основные направления исследования современного общества. – Режим доступу : <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000946/st003.shtml>.
5. Розвиток. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki>.

Надійшла до редколегії 24.10.2012 р.

УДК 35.075

О. І. ЧЕРЧАТИЙ

ОПТИМІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Розкрито шляхи оптимізації механізмів функціонування публічної адміністрації на регіональному рівні, пов'язані із удосконаленням її зовнішніх зв'язків (предмет управління), реалізацією завдань (функції та завдання